

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยทางใจของผู้เรียนในสังคมยุคดิจิทัล
ผู้วิจัย	นางจุรีรัตน์ ภาจันทร์คุ
สังกัด	องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
ปีที่วิจัย	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยทางใจของผู้เรียนในสังคมยุคดิจิทัล 2) เพื่อพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนจุมจังพลึงราษฎร์ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยทางใจของผู้เรียนในสังคมยุคดิจิทัล 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนจุมจังพลึงราษฎร์ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยทางใจของผู้เรียนในสังคมยุคดิจิทัล และ 4) เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนจุมจังพลึงราษฎร์ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยทางใจของผู้เรียนในสังคมยุคดิจิทัล ในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ การวิจัยดำเนินการ 4 ระยะ ได้แก่ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นจากการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ และการสอบถาม (2) พัฒนารูปแบบและตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ด้วยการสนทนากลุ่ม (3) ทดลองใช้รูปแบบในโรงเรียนจุมจังพลึงราษฎร์ และ (4) ประเมินคุณภาพของรูปแบบโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ แบบประเมินผลการใช้รูปแบบ แบบสังเกต และแบบประเมินคุณภาพของรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยทางใจของผู้เรียนในสังคมยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างพื้นที่ปลอดภัยทางใจ การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ

2. รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและแนวคิด วัตถุประสงค์ กระบวนการดำเนินงาน ระบบสนับสนุน การประเมินผลและผลที่คาดว่าจะได้รับ และเงื่อนไขความสำเร็จ โดยมีกระบวนการดำเนินงานแบบ SPACE Community Model ได้แก่ การสร้างพื้นที่ปลอดภัยทางใจ การมีส่วนร่วม การบริหารสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผ่านความร่วมมือของทุกภาคส่วน และการเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัล

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า การดำเนินงานตามองค์ประกอบของรูปแบบโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และส่งผลให้โรงเรียนเกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การบริหารจัดการมี

ความเป็นระบบ สามารถสร้างพื้นที่ปลอดภัยทางใจแก่ผู้เรียน และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม

4. ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารสถานศึกษา, ชุมชนเป็นฐาน, พื้นที่ปลอดภัยทางใจ, สังคมยุคดิจิทัล